

Brüsszel, 2015.12.3.
COM(2015) 619 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK
az élelmiszerekben és az uniós lakosság teljes étrendjében található transzsírokról

{SWD(2015) 268 final}

TARTALOMJEGYZÉK

1.	BEVEZETÉS	2
2.	TRANSZZSÍRSAVAK – RÖVID ÁTTEKINTÉS	2
	A transzzsírsvfogyasztás társadalmi következményei és a transzzsírsvfogyasztás maximális mértékére vonatkozó ajánlások	3
3.	A TRANSZZSÍRSAVAK CSÖKKENTÉSÉRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK A VILÁGBAN	5
4.	MENNYIRE ELTERJEDTEK A TRANSZZSÍRSAVAK EURÓPÁBAN?	7
4.1	Az élelmiszerek transzzsírsvtartalma Európában	7
4.2	Transzzsírsvbevitel Európában	8
5.	MENNYIRE ISMERIK A FOGYASZTÓK A TRANSZZSÍRSAVAKAT	8
6.	A TRANSZZSÍRSAVFOGYASZTÁS KEZELÉSÉNEK LEHETSÉGES MÓDJAI AZ EURÓPAI UNIÓBAN	10
6.1	Általános megfontolások	10
6.2	A transzzsírsvtartalom kötelező jelölése	12
6.3	Az élelmiszerek iparitranszzsírsv-tartalmára vonatkozó uniós határérték	13
6.4	Az élelmiszerekben és az étrendben található ipari eredetű transzzsírsvak uniós szintű csökkentésére irányuló önkéntes megállapodások	14
6.5	Az uniós iránymutatás fejlődése az élelmiszerek transzzsírsvtartalmára vonatkozó nemzeti határértékek tekintetében	15
7.	KÖVETKEZTETÉSEK	15

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az élelmiszerekben és az uniós lakosság teljes étrendjében található transzsírokról

1. BEVEZETÉS

A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló, 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 30. cikkének (7) bekezdése¹ előírja, hogy a Bizottság nyújtson be jelentést az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak „a transzsírok élelmiszerekben és az uniós lakosság teljes étrendjében való jelenlétéről. A jelentés értékeli azokat a módszereket, amelyek segítségével a fogyasztók képesek lehetnek egészségesebb élelmiszerek, illetve teljes étrend választására, vagy amelyek elősegíthetik, hogy egészségesebb élelmiszerválasztékot kínáljanak a fogyasztóknak, ideértve többek között a fogyasztók számára a transzsírokról nyújtott tájékoztatást és ezek alkalmazásának korlátozását is. A Bizottság szükség esetén jogalkotási javaslatot csatol a jelentéshez.”¹

Ezt a jelentést ebben az összefüggésben nyújtják be;

- beszámol a transzsírsavak élelmiszerekben és az uniós lakosság teljes étrendjében való jelenlétéről;
- ismerteti a transzsírsavfogyasztás korlátozására világszerte alkalmazott jelenlegi megközelítéseket és azok hatékonyságát, a transzsírsavak határértékeire, a transzsírsavak kötelező jelölésére és az önkéntes módosításra összpontosítva; és
- körvonalazza az ilyen megközelítések uniós bevezetésének néhány lehetséges következményét.

Ez a jelentés a szakirodalom áttekintésén, valamint a Közös Kutatóközpont által összegyűjtött, elemzett és összefoglalt adatokon, illetve a nemzeti illetékes hatóságokkal és az érintettekkel folytatott széles körű konzultáción alapul. Bizottsági szolgálati munkadokumentum társul hozzá, amely az itt levont következtetések némelyikét alátámasztó részletes információkat tartalmaz.²

2. TRANSZSÍRSAVAK – RÖVID ÁTTEKINTÉS

A transzsírsavak a telítetlen zsírsavak közé tartoznak. Az 1169/2011/EU rendelet fogalom meghatározása értelmében „a legalább egy nem konjugált (vagyis legalább egy metilénsoporttal megszakított) transz konfigurációjú szén-szén kettős kötést tartalmazó zsírsavak”.³ Néhány transzsírsavat iparilag állítanak elő (ipari eredetű transzsírsavak). Az ipari eredetű transzsírsavak elsődleges forrásai a részben hidrogénezett olajok. A részben hidrogénezett olajok általában telített és telítetlen zsírokat tartalmaznak, többek között változó mennyiségben transzsírsavakat (néhány százaléktól több mint 50 %-ig), az alkalmazott gyártási technológiától

¹ A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 304., 2011.11.22., 18. o.

² „A Bizottságnak az európai élelmiszerekben található transzsírsavakról folytatott konzultációinak eredményei” című bizottsági szolgálati munkadokumentum.

³ Az [1169/2011/EU rendelet](#) I. mellékletének 4. pontja.

függően. A transzzsírsavak természetes formában is jelen lehetnek a kérődzőkből nyert élelmiszeripari termékekben, például a tejtermékekben vagy a marha-, birka- vagy kecskehúsban (kérődzőkből származó transzzsírsavak). A transzzsírsavak csökkentésének célkitűzése az iparilag előállított transzzsírsavakra irányul, mert a transzzsírsavak aránya azokban a zsírokban módosítható, míg a kérődzők zsírjában viszonylag állandó. Az európai étkezési szokásoktól függően a kérődzőkből származó transzzsírsavforrások a napi energiabevitel 0,3–0,8 %-át adják⁴.

A transzzsírsavfogyasztás társadalmi következményei és a transzzsírsavfogyasztás maximális mértékére vonatkozó ajánlások

A transzzsírsavfogyasztás a kalóriaalapú összehasonlítás alapján bármilyen más makrotápanyagnál jobban növeli a szívbetegségek kockázatát⁵. A szívbetegségben való elhalálozás kockázata magasabb, ha a napi energiabevitel 2 %-át transzzsírsavak adják a szénhidrátok, a telített zsírsavak, az egyszerűen telítetlen cisz zsírsavak, a többszörösen telítetlen cisz zsírsavak vagy egyéb zsírsavtípusok helyett, ha a kalóriamennyiség változatlan marad (a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján 20–32 %-kal nő a kockázat).⁵ Az egész Unióra vonatkozó adatok korlátozott elérhetősége ellenére egy friss tanulmány adatokat gyűjtött mindössze 9 uniós országból, és arról számol be, hogy a lakosság átlagos napi transzzsírsavbevitel nem haladja meg a napi energiabevitel 1 %-át, de néhány érintett tagállam bizonyos alpopulációi esetén magasabb a bevitel aránya.¹³

A magas transzzsírsavbevitel a szívkoszorúér-betegség kialakulásának egyik rizikófaktor. A szívkoszorúér-betegség óvatos becslések szerint évente mintegy 660 ezer halálesetért felelős az Európai Unióban, ami az összes haláleset mintegy 14 %-a. Jelentős eltérések figyelhetők meg az Európai Unióban, a szívkoszorúér-betegség az összes haláleset 6–36 %-áért felelős, e két szélső érték Franciaországra, illetve Litvániára vonatkozik.⁶ A szívkoszorúér-betegséggel kapcsolatos kiadások a becslések szerint a bruttó hazai termék (GDP) 0,5 %-ának felelnek meg, az egészségügyi kiadások pedig az egészségügyi összkiadások 2,9 %-át adják. A becsléseket és az azokat alátámasztó referenciákat az alábbi táblázatok tartalmazzák.

1. táblázat – A szívkoszorúér-betegséggel kapcsolatos kiadások és egészségügyi összkiadások az EU-25-ben, euróban, a GDP százalékában⁷

EU-25		
	millió EUR (2003)	A GDP-hez viszonyított százalékos arány (2003)

⁴ Hulshof KF *et al.* Eur J Clin Nutr. 1999;53(2):143-57

⁵ Mozaffarian D *et al.* Eur J Clin Nutr. 2009;63(S2):S5-S21: ha a napi energiabevitel 2 %-át transzzsírsavak adják szénhidrátok helyett, a szívbetegségekben való elhalálozás kockázata 24 %-kal nő, ha a transzzsírsavak 2 %-ban felváltják a telített zsírsavakat, a kockázat 20 %-kal nő, ha a transzzsírsavak 2 %-ban felváltják az egyszerűen telítetlen cisz zsírsavakat, a kockázat 27 %-kal nő, illetve ha a transzzsírsavak 2 %-ban felváltják a többszörösen telítetlen zsírsavakat, a kockázat 32 %-kal nő.

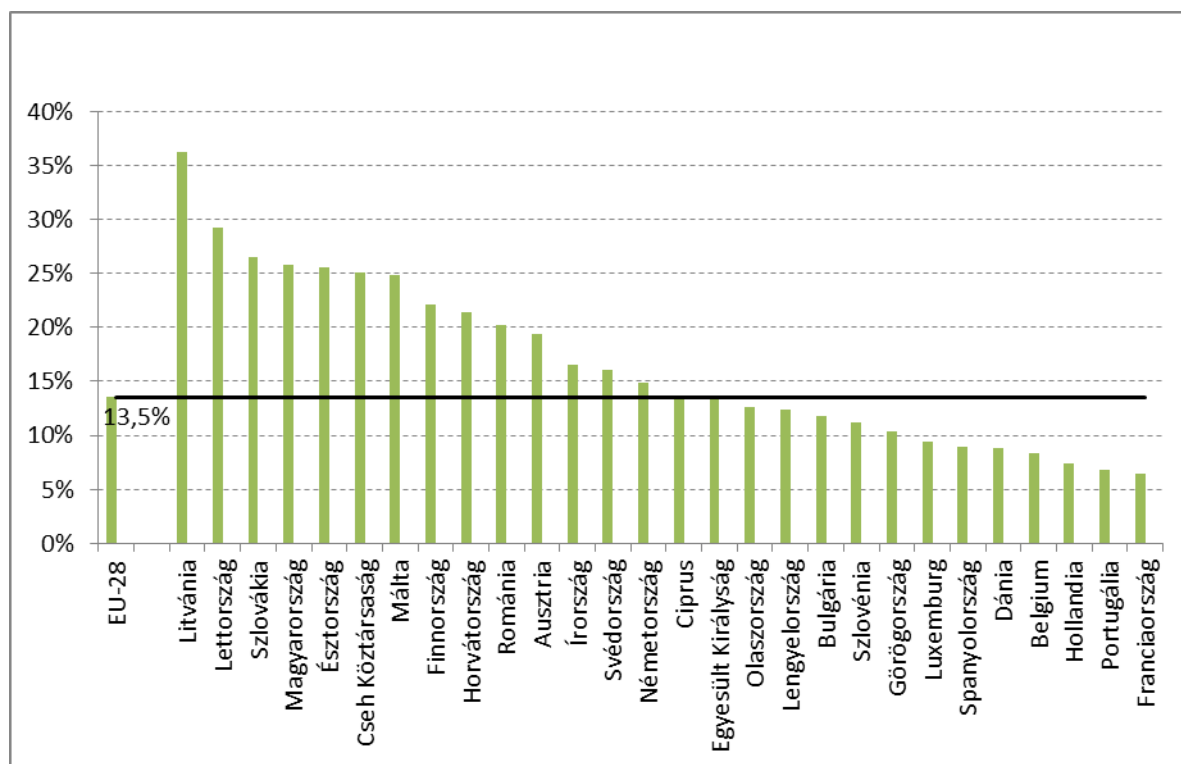
⁶ ESTAT 2011, a halálesetek okával kapcsolatos adatok.

⁷ Leal et al, 2006, Eur Heart J., 2006. július; 27(13):1610-9, A szív- és érrendszeri betegségek gazdasági terhe a kibővült Európai Unióban, ESTAT GDP adatok.

A szívkoszorúér-betegséggel kapcsolatos összkiadás a gazdaság számára	45,564	0,5 %
A szívkoszorúér-betegséggel kapcsolatos egészségügyi összkiadás	28,250	0,3 %

2. táblázat – A szívkoszorúér-betegséggel kapcsolatos kiadások és egészségügyi összkiadások az EU-28-ban, euróban, a GDP százalékában, illetve az egészségügyi összkiadások százalékában⁸

EU-28	millió EUR (2012)	A GDP-hez viszonyított százalékos arány (2012)	Az egészségügyi összkiadásokhoz viszonyított százalékos arány (2012)
A szívkoszorúér-betegséggel kapcsolatos kiadások	58,755	0,5 %	Nem alkalmazható
A szívkoszorúér-betegséggel kapcsolatos egészségügyi összkiadás	36,428	0,3 %	2,9 %



⁸ A GDP-hez viszonyított százalékos arány állandóságát feltételezve az EU-25-re vonatkozó 2003. évi adatok kivételése az EU-28-ra 2012-ben az alábbiak alapján: 1) Leal et al, 2006, Eur Heart J., 2006. július; 27(13):1610-9, A szív- és érrendszeri betegségek gazdasági terhe a kibővült Európai Unióban, 2) ESTAT GDP adatok. Az egészségügyi kiadások aránya a WHO 2012. évi becslései alapján.

A magas transzzsírbevétel hozzájárul a szívkoszorúér-betegség kialakulásának kockázatához, azonban az egész Európai Unióra vonatkozó, a transzzsírbevétellel kapcsolatban rendelkezésre álló adatok korlátozott volta miatt nehéz felbecsülni az általános egészségügyi és gazdasági problémához való pontos hozzájárulását az Unió egészét tekintve. A bizonyítékok arról tanúskodnak, hogy az ipari eredetű transzzsírokra vonatkozó dán határértékek bevezetése, aminek következtében szinte kiszorították ezeket a transzzsírokat a dán élelmiszer-ellátásból, csökkentette a szív- és érrendszeri betegségek által okozott halálesetek számát.¹⁰ A határértékek bevezetését követő három évben a szív- és érrendszeri betegségek által okozott halálesetek száma évente átlagosan 100 000 főre vetítve 14,2 halálesettel csökkent a szintetikus kontrollcsoportéhoz képest.

Az ipari és a kérődzőkből származó transzzsírok alapjában véve ugyanazokat az összetevőket tartalmazzák, csak más arányban. Úgy tűnik, hogy e két forrásból származó transzzsírok ugyanolyan hatást gyakorolnak a vérzsírokra. Az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok arról tanúskodnak, hogy a kérődzőkből származó transzzsírok az ipari forrásokból származó transzzsírokhöz hasonlóan káros hatással vannak a vérzsírokra és a lipoproteinekre, ha egyenlő arányban fogyasztják őket. Ugyanakkor nem áll rendelkezésre elegendő bizonyíték annak megállapítására, van-e különbség a kérődzőkből, illetve az ipari forrásokból származó, egyenlő arányban fogyasztott transzzsírok között a szívbetegségek kockázatát illetően.¹¹

Az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy „a transzzsírbevétel a táplálkozási szempontból megfelelő étrend keretében a lehető legalacsonyabb legyen”¹², míg az Egészségügyi Világszervezet azt ajánlja, hogy a napi energiabevétel legfeljebb 1 %-át, mások szerint legfeljebb 2 %-át adják a transzzsírok (lásd a ¹³. lábjegyzetet az áttekintésért).

3. A TRANSZZSÍROK CSÖKKENTÉSÉRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK A VILÁGBAN

A transzzsírnek az élelmiszerekben és a bevételben való korlátozásával kapcsolatos lehetséges megközelítések tág értelemben egyrészt jogszabályi intézkedésekre, másrészt önkéntes intézkedésekre oszthatók. A jogszabályi intézkedések közé tartozik a transzzsír korlátozása az

⁹ Ischaemiás ICD-10 kód: I20-I25

¹⁰ Brandon J. et al. Dánia mesterséges transzzsírokkal, valamint szív- és érrendszeri betegségekkel kapcsolatos szakpolitikája, Am J Prev Med 2015 (nyomtatott)

¹¹ [EFSA Journal. 2010;8\(3\):1461](#)

¹² Az elfogyasztott transzzsírok számos olyan zsírból és olajból származnak, amelyek emellett az alapvető zsírok és egyéb tápanyagok fontos forrásai. A transzzsírbevétel korlátozásának így van egy alsó határa, hogy ne veszélyeztessék az alapvető tápanyagok megfelelő mennyiségű bevitelét. Ezért az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság testülete arra a következtetésre jutott, hogy a transzzsírbevétel a táplálkozási szempontból megfelelő étrend keretében a lehető legalacsonyabb legyen.

¹³ [Mouratidou et al. Trans Fatty acids in Europe: where do we stand? JRC Science and Policy Reports 2014 doi:10.2788/1070](#) (Transzzsírok Európában: hol tartunk?)

élelmiszerekben (vagy az összetevők szintjén, vagy a késztermékben) vagy a transzszsírsvartartalommal kapcsolatos kötelező tájékoztatás a tápértékjelölésben. Az önkéntes módosítás vagy – ahol engedélyezett – a transzszsírsvartartalom önkéntes feltüntetése a tápértékjelölésben (ami jelenleg jogilag nem lehetséges az Európai Unióban¹⁴), az élelmiszeripari vállalkozók döntésére bízva, hogy módosítják-e a termékeiket vagy tájékoztatják-e a fogyasztókat a transzszsírsvartartalomról. Továbbá a kormányok táplálkozási ajánlásokat adhatnak a maximális transzszsírsvavitellel és a transzszsírsvak érintett forrásaival kapcsolatban. A 4. és 5. táblázat összefoglalja, hogy ezek közül jelenleg melyik szakpolitika vagy intézkedés van érvényben Európában és Európán kívül. Az élelmiszerek egy bizonyos kategóriájára vonatkozóan (anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerek) jelenleg európai szinten szabályozzák a maximális transzszsírsvartartalmat.¹⁵

4. táblázat – Az Európai Unió országaiiban alkalmazott transzszsírsvacsökkentő intézkedések A 2. és 13. lábjegyzet alapján.

Szakpolitika/intézkedés	Ország (a két betűből álló országkód)
Önkéntes – önszabályozás	BE, DE, NL, PL, UK, EL
Önkéntes – táplálkozási ajánlás	BG, MT, SK, UK, FI
Önkéntes – összetételi feltételek egyes hagyományos termékek esetén	EE
Jogszabályok – az élelmiszerek transzszsírsvartartalmának korlátozása* – az olyan élelmiszerek transzszsírsvartartalmának korlátozása, amelyek önként a tápanyag-összetételre vonatkozó állításokat (kulcslyuk) tüntetnek fel	AT, DK, LV ¹⁶ HU
	SE
Egyéb jogszabályok**	ES, EL, FI

* minden jogszabály a végső fogyasztók számára értékesített termékekre vonatkozik (a ¹⁷ lábjegyzetben meghatározottak szerint). A kérődzőkből származó transzszsírsvak valamennyi jogszabályban mentességet élveznek.

** például transzszsírsvakra vonatkozó határértékek csak bizonyos termék kategóriák esetén

¹⁴ Az 1169/2011/EU rendelet harmonizálta a tápértékjelölések tartalmát: (i) kötelező (a 30. cikk (1) bekezdése) és ii) önkéntes (a 30. cikk (2) bekezdése). A transzszsírsvak nem szerepelnek sem a 30. cikk (1) bekezdésében, sem a 30. cikk (2) bekezdésében felsorolt tápanyagok között. Ezért jogilag nincs lehetőség a transzszsírsvartartalom feltüntetésére.

¹⁵ A Bizottság 2006. december 22-i [2006/141/EK irányelve](#) az anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerekről, valamint az 1999/21/EK irányelv módosításáról (HL L 401., 2006.12.30., 1. o.).

¹⁶ Lettország 2015. szeptember 2-án küldött értesítést a nemzeti intézkedéséről, amelyet a Bizottság jelenleg vizsgál.

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i [178/2002/EK rendelete](#) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

5. táblázat – A transzzsírakkal kapcsolatos szabályozás Európán kívül. Összeállítva a 13. lábjegyzet és a WHO Europe¹⁸ alapján.

Szakpolitika/intézkedés	Ország
Önkéntes – önszabályozás	Costa Rica
Önkéntes – tápértékjelölés (az állításokkal együtt kötelező)	Ausztrália/Új-Zéland, Kolumbia
Kombinált megközelítés (jogszabályok – kötelező)	Kanada (területi határérték Brit Columbiában)
Jogszabályok – kötelező tápértékjelölés	Kína, Ecuador, Hongkong, Izrael, Jamaica (bizonyos feltételek mellett), Malajzia, Mexikó (bizonyos feltételek mellett),
Jogszabályok – az élelmiszerek transzzsír tartalmának korlátozása és kötelező	Argentína, Brazília (javaslatot tettek a kötelező jelölésre az étkeztetésben), Chile, az Öböl-menti Együttműködési Tanács országai (tervezet), India, Peru (határérték a lakosság bizonyos

Említésre méltó friss fejlemény az Amerikai Egyesült Államok Élelmiszer-biztonsági és Gyógyszerészeti Hivatalának (FDA) 2015. június 16-i határozata, amely a tudományos bizonyítékok alapos vizsgálata alapján arra a következtetésre jutott, hogy a részben hidrogénezett olajok, a feldolgozott élelmiszerekben jelen lévő ipari eredetű transzzsírsavak elsődleges élelmiszeripari forrásai, „általában nem biztonságosak” az emberi fogyasztásra szánt élelmiszerekben való felhasználás céljából. Az élelmiszer gyártóknak három éven belül el kell távolítaniuk a részben hidrogénezett olajokat a termékeikből, kivéve, ha az FDA engedélyezi őket.¹⁹

4. MENNYIRE ELTERJEDTEK A TRANSZZSÍRSAVAK EURÓPÁBAN?

4.1 Az élelmiszerek transzzsír tartalma Európában

Az élelmiszeripari termékek többsége kevesebb mint 2 g transzzsír savat tartalmaz 100 g zsírban (ez a legalacsonyabb határérték az Európai Unió jogszabályi korlátozásokat bevezető országaiban). 77 %-ukban a transzzsír sav mennyisége 100 gramm zsírban nem haladja meg a 0,5 grammot az európai élelmiszer piacon kapható élelmiszerekben található transzzsír savak jelenlétéről szóló legfrissebb rendelkezésre álló adatok elemzése szerint.¹³ Ugyanakkor az adatok arról is tanúskodnak, hogy még mindig vannak olyan termékek az európai élelmiszer piacon, amelyeknek magas a transzzsír sav tartalma (például a 100 gramm zsírban 40–50 g transzzsír savat tartalmazó kekszek vagy popcorn). Ide tartoznak olyan nem előre csomagolt élelmiszerek is, mint a 100 gramm zsírban több mint 2 gramm transzzsír savat tartalmazó péktermékek¹³.

Egy másik friss tanulmány²⁰, amely 2012–2013-ban vett termékmintákon alapul, megerősíti ezt az elemzést. Hét város (London, Párizs, Berlin, Bécs, Koppenhága, Oslo és Stockholm) szupermarketjeiben az olyan népszerű élelmiszerek, mint az előre csomagolt kekszek, sütemények vagy ostyák nem tartalmaztak részben hidrogénezett olajokat, de kilenc országban találtak magas ipar transzzsír sav-tartalmú termékeket (uniós országok: Svédország, Horvátország, Lengyelország,

¹⁸ A WHO Európai Regionális Irodájának közleménye, 2015. március 6.

¹⁹ [Egészségügyi és szociális minisztérium, szövetségi nyilvántartás 2015:148832013: 34650-70](#)

²⁰ [Stender et al. BMJ Open. 2014;20:4\(5\):e005218](#)

Bulgária és Szlovénia, valamint tagjelölt országok: Szerbia, Montenegró és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, illetve a potenciális tagjelölt Bosznia-Hercegovina). A tanulmány szerint 2006 és 2013 között néhány európai országban, de nem valamennyiben, csökkent az ipari eredetű transzzsírsavak mértéke az élelmiszerek kiválasztott csoportjaiban. Néhány kelet és dél-kelet-európai országban az előrecsomagolt kekszek, sütemények és ostyák iparitranszzsírsav-szintje nem csökkent érdemben körülbelül 2005 óta. Ez arra utal, hogy az Európai Unió bizonyos részein nem történt nagy előrelépés. A tagállamokkal és az érdekeltekkel folytatott, noha korlátozott részvétellel járó konzultáció² eredményei megerősítik ezen tanulmányok általános következtetéseit. Azok a termékek, amelyek a tagállamokban jelentős mennyiségű transzzsírsavat tartalmaznak, főként olyan élelmiszerek, amelyek ipari eredetű transzzsírsavakat tartalmaznak: sütőzsír ipari használatra is, margarinkocka, illetve sütemények, péktermékek, kekszek, ostyák, cukrászsütemények, többek között kakaómázzal bevont termékek, például bevont puffasztott rizs, valamint levesek és szószok előállításához használt margarin.

4.2 Transzzsírsavbevitel Európában

Az 1990-es évek közepéről származó európai adatok tanúsága szerint országonként a valamennyi forrásból származó átlagos transzzsírsavbevitel a férfiaknál a napi energiabevitel 0,5–2,1 %-a, a nőknél 0,8–1,8 %-a.²¹ Friss jelentések szerint sok európai országban csökken a transzzsírsavbevitel.²² Az egész Unióra vonatkozó adatok korlátozott rendelkezésre állása ellenére egy friss tanulmány 9 uniós országból gyűjtött adatokat, és arról számol be, hogy a lakosság átlagos napi transzzsírsavbevitel nem haladja meg a napi energiabevitel 1 %-át, de a lakosság néhány csoportja esetén meghaladja az Egészségügyi Világszervezet által ajánlott, az energiabevitel 1 %-ában maximalizált értéket, vagy fennáll annak kockázata.¹³ A lakosság ilyen csoportjai közé tartoznak az alacsony jövedelemmel rendelkező állampolgárok (az alacsony jövedelműek körében végzett étrendi és táplálkozási felmérés brit résztvevői), a 18–30 éves egyetemi hallgatók vagy általában az ilyen korú állampolgárok (horvát, illetve spanyol adatok).¹³ A magas (ipari) transzzsírsvartartalmú termékek hozzájárulnak az ilyen magas bevitelhez, de a fogyasztási szokások különbözősége miatt ezek az adatok nem vetíthetők ki közvetlenül az Európai Unió egészét érintő általános következtetések levonása céljából. A tagállamokkal folytatott konzultáció² megerősíti ezeket a megállapításokat. Emellett a zsírtartalmú péktermékeket, süteményeket és kekszeket, készételeket és olajban sült termékeket nevezi meg a transzzsírsavak fő forrásának, a tejtermékeket és a kérődzők húsát pedig a természetes transzzsírsavak fontos forrásának.

5. MENNYIRE ISMERIK A FOGYASZTÓK A TRANSZZSÍRSAVAKAT

A fogyasztók csak akkor képesek megalapozott döntéseket hozni az élelmiszerekkel kapcsolatban, ha tisztában vannak a magas transzzsírsavbevitel egészségügyi hatásaival. A jelenlegi uniós szabályok vonatkozásában a fogyasztóknak meg kell érteniük a különbséget a részben hidrogénezett

²¹ [EFSA Journal. 2004;81:1-49](#)

²² [Krettek A et al. Trans Fatty Acids and Health: A Review of Health Hazards and Existing Legislation, 2008, European Parliament - Policy Department, Economic and Scientific Policy](#) (Transzzsírsavak és az egészség: Az egészségi veszélyek és a hatályos jogszabályok áttekintése)

olajok (amelyek többek között transzzsírsavakat tartalmaznak) és a (transzzsírsavakat nem, csak telített zsírsavakat tartalmazó) teljes mértékben hidrogénezett olajok között, mert az 1169/2011/EU rendelet előírja, hogy ez az információ szerepeljen az előrecsomagolt élelmiszerek összetevőinek listáján²³. A fogyasztók jelenleg csak akkor tudják azonosítani az esetlegesen transzzsírsavakat tartalmazó termékeket, ha ellenőrzik az előrecsomagolt élelmiszerek összetevőinek listáját, hogy szerepelnek-e rajta részben hidrogénezett olajok, bár ez nem ad információt a tényleges transzzsírsvartartalomról.

Kevés információ áll rendelkezésre az európai fogyasztók transzzsírsavakkal kapcsolatos ismereteiről, és még kevesebb azzal kapcsolatban, mennyire befolyásolják ezek a fogyasztói döntéseket.² A rendelkezésre álló kevés információ arra utal, hogy az európaiak többsége nem ismeri a transzzsírsavakat, az ipari eredetű transzzsírsavakat vagy a kérődzőkből származó transzzsírsavakat, illetve a részben vagy teljes egészében hidrogénezett olajokat. Emellett úgy tűnik, hogy az emberek csak egy kis töredékét érdekli a transzzsírsvbevétel.²

Egy friss tanulmány arról számol be, hogy csak körülbelül a fogyasztók harmada állította, hogy hallott már a transzzsírsavakról, és egészségtelennek tartja őket.²⁴ Ugyanilyen eredményt kaptak, amikor a részben vagy teljes egészében hidrogénezett olajokról kérdezték a fogyasztókat, de nem tapasztaltak különbséget e kettő egészségügyi megítélésével kapcsolatban. Az eltérő iparitanszzsírsv-tartalmú, de egyébként azonos termékek közötti választás esetén a tápértékjelölésben a transzzsírsavakra vonatkozó információ feltüntetésével a résztvevők hatékonyabban tudták azonosítani az egészségesebb alternatívát, mintha csak az összetevők felsorolásában szereplő információkat vették volna figyelembe (a részben hidrogénezett olajok arra utalnak, hogy transzzsírsavak találhatóak a termékben). Ugyanakkor az összetettebb, de egyben életszerűbb választási lehetőséggel járó helyzetek kihívást jelentettek, például amikor két olyan terméket kellett összehasonlítani, amelyek nemcsak a transzzsírsvtartalmukban, hanem a telítettzsírsv-, a só- és a cukortartalmukban is különböznek. Az ilyen összetett helyzetekben a transzzsírsavakkal kapcsolatos információk feltüntetése csak kis mértékben befolyásolta a megkérdezettek arra vonatkozó képességét, hogy felismerik-e az egészségesebb alternatívát. Úgy tűnt, a résztvevők figyelmen kívül hagyták a transzzsírsavakkal kapcsolatos információkat, és helyette egyéb, ismertebb tápanyagokra összpontosítottak. Ezek az összetett helyzetek valós választási lehetőségeket tükröznek, amelyekben nehéz dönteni a transzzsírsvtartalom és az egyéb tápanyagtartalom között. Az amerikai és kanadai (ezekben az országokban feltüntetik a transzzsírsvtartalmat az előrecsomagolt élelmiszereken) fogyasztói felmérésekből^{25,26} az derül ki, hogy a fogyasztók a saját bevallásuk szerint jobban ismerik a transzzsírsavak fogalmát, az azonban kevéssé ismert, hogy hogyan befolyásolja ez az élelmiszerekkel kapcsolatos döntéseket. A

²³ Az 1169/2011/EU rendelet VII. mellékletével összefüggésben értelmezett 18. cikk.

²⁴ Az élelmiszerekkel kapcsolatos információknak a fogyasztók döntéshozatalára gyakorolt hatásáról szóló tanulmány, publikálatlan, TNS, az Egészségügyi és Élelmiszerbiztonsági Főigazgatóság megbízásából.

²⁵ [Eckel R et al. Circulation. 2007;115:2231-46](#)

²⁶ [Ellis S. Consumer use and interpretation of trans fat information on food labels. MSc Thesis, 2007](#) (Az élelmiszerek jelölésén a transzzsírsavakkal kapcsolatban található információk fogyasztók általi használata és értelmezése)

megfelelő fogyasztói tájékoztatási programok nélkül elképzelhető, hogy a transzzsírakkal kapcsolatos információknak a tápértékjelölésben való feltüntetése korlátozott vagy akár káros hatásokkal²⁷ járhat, ha a fogyasztók nem tudják a tápanyagokkal kapcsolatos információkat a tápanyagok szempontjából kiegyensúlyozott étrendhez kötni.

6. A TRANSZZSÍRSAVFOGYASZTÁS KEZELÉSÉNEK LEHETSÉGES MÓDJAI AZ EURÓPAI UNIÓBAN

A transzzsírsvfogyasztás csökkentésének legfontosabb lehetséges módja lehet az Európai Unióban a transzzsírsvtartalom kötelező uniós feltüntetésének bevezetése²⁸, az élelmiszerek transzzsírsvtartalmára vonatkozó uniós határértékek bevezetése²⁹, az élelmiszerek és étrendek transzzsírsvtartalmának uniós szintű csökkenésére irányuló önkéntes megállapodások, illetve az élelmiszerek transzzsírsvtartalmára vonatkozó nemzeti határértékkel kapcsolatos uniós iránymutatás. Vagy nemzeti szintű intézkedéseket hoznak és/vagy a csökkentésre vonatkozó önkéntes erőfeszítéseket tesznek.³⁰

A jelenlegi jogszabályi rendelkezések értelmében a fogyasztók az összetevők felsorolásából meg tudják állapítani, hogy a termék tartalmaz-e részben hidrogénezett olajokat, és azt, hogy a termék így ipari eredetű transzzsírsvakat tartalmazhat. Ez azonban nem teszi lehetővé a tényleges transzzsírsvtartalom pontos megbecsülését, és csak az előrecsomagolt élelmiszerekre érvényes. Emellett a fogyasztói viselkedésre gyakorolt hatás végső soron attól függ, mennyire ismerik a fogyasztók a transzzsírsvak veszélyeit, valamint a részben és teljes mértékben hidrogénezett olajok közötti különbséget (jelenleg nem igazán ismerik).

A tagállamok egyéni fellépése természetesen a transzzsírsvbevitel csökkentéséhez vezethet, de felmerül az egységes piac zavartalan működését akadályozó szabályozás kockázata.

6.1 Általános megfontolások

Az uniós transzzsírsvfogyasztás problémáival kapcsolatos lehetséges megoldások vizsgálata előtt érdemes megjegyezni, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok arra utalnak, hogy valamennyi létező transzzsírsv-csökkentési stratégia az élelmiszerek transzzsírsvtartalmának jelentős csökkentésével áll kapcsolatban.³¹ Különösen azt állapították meg, hogy *„a transzzsírsvoknak az élelmiszerellátásból történő eltávolítását illetően a nemzeti és a helyi tilalmak voltak a*

²⁷ [Howlett et al. Journal of Public Policy & Marketing. 2008;27\(1\):83-97](#)

²⁸ A transzzsírsvoknak az 1169/2011/EU rendelet 30. cikke (1) bekezdésének (b) pontjában szereplő tápanyagokhoz való hozzáadásával, amelyekkel kapcsolatban kötelező lenne a jelölés.

²⁹ Feltéve, hogy a határérték kiterjed az élelmiszertermelés során használt nyersanyagok és/vagy a késztermékek iparitranszzsírsv-tartalmára.

³⁰ Feltéve, hogy nincs uniós szintű fellépés a transzzsírsvak tekintetében; az intézkedések az önszabályozásra és a nemzeti vagy regionális szintű intézkedésekre korlátozódnak, többek között az élelmiszeripari vállalkozókkal kötött módosítási megállapodásokra.

³¹ [Downs S et al. Bull World Health Organ. 2013;91:262-9](#)

leghatékonyabbak, míg a transzsírsavak kötelező jelölése és az önkéntes határértékek változó sikerrel jártak, főként az adott élelmiszerkategóriától függően.”³¹

Ausztria és Dánia nyomon követte az élelmiszerek **transzsírsavtartalmának korlátozására** vonatkozó nemzeti jogszabályaiknak való megfelelést. Ausztria azt jelentette, hogy 2011-ben és 2013-ban nem találtak olyan termékeket, amelyek meghaladták volna a 2009-ben meghatározott határértéket. Dánia arról számolt be, hogy röviddel a bevezetését követően már jó volt a szabályozásnak való megfelelés, csak alkalmankénti eltéréseket figyeltek meg, és a legtöbb ilyen élelmiszert nem Dániában állították elő. Az átlagos iparitranszsírsav-bevitel Dániában nagyon alacsony; a jogszabály bevezetését követően a becslések szerint 0,01–0,03 g/nap².

Ugyanakkor jelenleg kevés empirikus bizonyíték áll rendelkezésre azzal kapcsolatban, milyen egészségügyi következményekkel jártak a világszerte az élelmiszerek transzsírsavszintjének csökkentésére alkalmazott stratégiák. Néhány észak-amerikai tanulmány párhuzamot vont a transzsírsavak kötelező jelölésének bevezetése és a plazmában jelen lévő transzsírsavak (valamint a kis sűrűségű lipoprotein koleszterin és egyéb vérmarkerek) vagy az anyatejben lévő transzsírsavak alacsonyabb szintje között^{32,33}. A modellvizsgálatok során megbecsülték, milyen hatást gyakorol az étkezési transzsírsavak csökkentése a szívbetegségben való megbetegedésekre és az azokkal kapcsolatos halálesetekre, függetlenül az adott intézkedésektől. Egy egyesült királyságbeli tanulmány becslése szerint a lakosság transzsírsavakból származó napi energiabevitelének 0,5, illetve 0,8 %-os csökkentésével évente körülbelül 3500, illetve 4700 esettel csökkenne a szívbetegségekkel kapcsolatos elhalálozások száma az Egyesült Királyságban.³⁴ Az Amerikai Egyesült Államokban a transzsírsavakból származó napi energiabevitel 0,64 %-kal való csökkentésének becsült költségei és potenciális egészségügyi hatásai két alternatív forgatókönyv szerint évente átlagosan 15 000, illetve 58 000 szívbetegséget (a szívbetegségben való összes amerikai megbetegedés 1,2, illetve 4,5 %-át), valamint 5000, illetve 15 000, a szívbetegségekre visszavezethető halálesetet előznének meg (a szívbetegségekre visszavezethető összes amerikai haláleset 1,5, illetve 4,4 %-át).³⁵

Azt is meg kell érteni, hogy a transzsírsavbevitellel (és az egészségügyi következményekkel) kapcsolatos végső hatások bizonyos tényezőktől is függenek, főként az alábbiaktól:

- a lakosság táplálkozási ismeretei;
- az európai lakosság különböző csoportjainak táplálkozási szokásai (eltérő hagyományok, eltérő érzékenység az árkülönbségekre stb.);
- a kérődzőkből származó transzsírsavak fogyasztásának mértéke (tejtermékek és egyéb, kérődzőkből származó termékek, amelyek a kiegyensúlyozott étrend részét képezik);

³² [Vesper et al. JAMA. 2012;307\(6\):562-3](#)

³³ [Ratnayake et al. Am J Clin Nutr. 2014;100\(4\):1036-40](#)

³⁴ [O'Flaherty et al. Bull World Health Organ. 2012;90:522-31](#)

³⁵ [Bruns R. Estimate of Cost and Benefits Partially Hydrogenated Oils Memorandum November 5 2013](#) (A részben hidrogénezett olajokkal kapcsolatos becsült költségekről és előnyökről szóló memorandum, 2013. november 5.)

- hogyan módosíthatók és módosítanak az élelmiszereket az iparitranszzsír-sav-tartalom csökkentése érdekében. A módosított termék teljes profilját kell figyelembe venni annak garantálására, hogy egészségesebb élelmiszerválasztékot biztosítanak a módosítást követően. Például aggályok merültek fel azzal kapcsolatban, hogy a transzzsír-sav-tartalom csökkentése érdekében történő módosítás a telített zsírsav-tartalom növekedéséhez vezethet. Bár közegészségügyi szempontokból előnyös, ha telítetlen cisz zsírsavakkal helyettesítik a transzzsír-savakat (a szívbetegségek kockázata így 21–24 %-kal csökken, ha a transzzsír-savakból származó napi energiabevitel 2 %-át telítetlen vagy többszörösen telítetlen zsírsavakkal helyettesítik), még a legkedvezőtlenebb, a telített zsírsavakkal való helyettesítés is jelentős közegészségügyi előnyökkel jár (a szívbetegségek kockázata 17 %-kal csökken; a kockázat csökkenésének mértéke becsléseken alapul).⁵ Számos, az uniós országok eredményeit nyomon követő tanulmány azt mutatja, hogy bár néhány termékben a transzzsír-savakat valóban helyettesítették telített zsírsavakkal, az esetek többségében nem volt jelentős különbség a telített zsírsav-tartalomban, továbbá a legtöbb esetben csökkent a transzzsír-savak és a telített zsírsavak összértéke, és a módosított termékekben nőtt a telítetlen cisz zsírok mennyisége és összértékében egészségesebbek³⁶.

A fentiek figyelembevételével az alábbiak előzetes elemzést nyújtanak a legfontosabb lehetséges uniós szintű intézkedésekről.

6.2 A transzzsír-sav-tartalom kötelező jelölése

A transzzsír-savak kötelező jelölése kettős célt szolgálna: i) arra ösztönözné az ipart, hogy csökkentse az élelmiszeripari termékek transzzsír-sav-tartalmát, és ii) lehetővé tenné, hogy a fogyasztók tájékoztatáson alapuló döntéseket hozzanak az élelmiszerekkel kapcsolatban. Ha a fogyasztók tájékozottsága nem megfelelő, a transzzsír-savak kötelező jelölése korlátozott hatással járhat. Emellett elképzelhető, hogy a gyártók úgy érzik, kevés nyomás nehezedik rájuk a termékeik módosításával kapcsolatban. Továbbá a fogyasztók nem igazán értik a transzzsír-savakkal kapcsolatos jelöléseket, míg a transzzsír-savak kötelező jelölése fokozná a számos tápanyagot érintő döntéshozatali folyamat összetettségét. Elképzelhető, hogy a fogyasztók így kevésbé tudnák azonosítani az egészségesebb élelmiszereket²⁴.

A transzzsír-savak kötelező jelölése továbbá minden valószínűség szerint nem vonatkozna a nem előrecsomagolt termékekre, az ömlesztett termékekre és a nem otthon fogyasztott élelmiszerekre, amelyek mindegyike nagy iparitranszzsír-sav-tartalommal rendelkezhet és (a táplálkozási szokásoktól függően) jelentős mértékben hozzájárulhat az általános transzzsír-sav-bevitelhez.

A transzzsír-savak jelölése valószínűleg nem tenne különbséget a kérődzőkből származó és az ipari eredetű transzzsír-savak között, mivel az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság értékelése szerint nincs elegendő bizonyíték annak megállapítására, van-e különbség a kérődzőkből és az ipari forrásokból származó, egyenlő mennyiségben fogyasztott transzzsír-savak között a szívbetegségek

³⁶ [Mozaffarian et al. N Engl J Med. 2010;362:2037-9 \(és a benne található referenciák\)](#)

kockázata szempontjából.³⁷ Ugyanakkor az üggyel kapcsolatos végső döntést megelőzően fel kell kérni az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóságot, hogy vizsgálja felül és szükség esetén aktualizálja a véleményét, hogy az tükrözze a tudomány legújabb állását. Attól függően, hogy a kapott tanács alapján hogyan valósítható meg a transzszsírsvak jelölése, az a tejtermékek és egyéb, kérődzőkből származó termékek fogyasztását is érintheti.

Azt is meg kell jegyezni, hogy a jelölés lehetővé tenné az eltérő transzszsírsvartartalommal rendelkező termékek értékesítését ugyanazon a piacon. A fogyasztók döntéseit nemcsak a jelölésen található információk befolyásolnák, hanem a módosított termékek és az olcsóbb alternatívák közötti lehetséges árkülönbségek is. Az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező lakosság valószínűleg az olcsóbb (magasabb transzszsírsvartartalommal rendelkező) termékeket fogyasztaná, ami elmélyíthetné az egészségügyi különbségeket (de nem rontana a legveszélyeztetettebb csoportok egészségén ahhoz viszonyítva, mintha semmi változás nem történne).

Végezetül, ha továbbra is lehetővé tennék a tagállamok számára a nemzeti határértékek meghatározását, és a tagállamok érdeklődnének eziránt, továbbra is fennállna annak kockázata, hogy még töredezettebbé válik az egységes piac.

6.3 Az élelmiszerek iparitranszszsírsv-tartalmára vonatkozó uniós határérték

Várhatóan a határérték bevezetése csökkentené a legnagyobb mértékben az iparitranszszsírsv-bevitelt, mert a magas iparitranszszsírsv-tartalommal rendelkező termékek piacról történő kivonása potenciálisan teljes lenne, és valamennyi termékre vonatkozna, az előrecsomagoltakra és a nem csomagoltakra is. Ez az intézkedés nem terjedhet ki a kérődzőkből származó transzszsírsvakra, mert a kérődzők viszonylag állandó arányú zsírában természetes transzszsírsvak képződnek, és elkerülhetetlenül jelen vannak a kérődzőkből származó termékekben, amelyek alapvető tápanyagokkal járulnak hozzá az uniós lakosság étrendjéhez. A megfelelő táplálkozási szokásokkal együtt így ez a megközelítés lehet a leghatékonyabb abban, hogy teljes mértékben megfeleljenek az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság ajánlásának, miszerint a transzszsírsv-bevitel „*a táplálkozási szempontból megfelelő étrend keretében a lehető legalacsonyabb legyen*”, és az ipari eredetű transzszsírsvak napi átlagos dán bevétele 0,01–0,03 gramm legyen.

Következésképpen egészségesebb élelmiszerválaszték állna a fogyasztók rendelkezésére, és nem kellene különbséget tenniük az alacsonyabb transzszsírsv-tartalommal rendelkező termékek között. Ez a megoldás járna a legtöbb potenciális közegészségügyi előnnyel, mert valamennyi termékre kiterjedne, és a lakosság valamennyi csoportja élvezné a transzszsírsv-tartalom csökkentésének előnyeit, beleértve a legveszélyeztetettebb csoportokat is.

Az uniós szinten harmonizált határérték megállapításával ez a megközelítés továbbá minimalizálná vagy akár meg is szüntetné annak kockázatát, hogy a nemzeti szabályozási alternatívák hatására (még jobban) széttöredezik az egységes piac.

³⁷ [EFSA Journal. 2010;8\(3\):1461](#)

A részben hidrogénezett olajok használatának biztonságával kapcsolatos amerikai döntést alapul vevő megközelítés nem összeegyeztethetetlen eleve a transzzsírsavakra vonatkozó uniós határértékkel, mert ugyanazt a célkitűzést követi az összességében eltérő keretszabályozás keretében. Attól függően, hogyan állapítanak meg az uniós határértéket, az amerikai szabályozási előírásoktól való esetleges eltérések is kezelhetőek lennének, és ezzel elkerülhető lenne a szükségtelen szabályozási akadályok felmerülése a kétoldalú kereskedelemben.

Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy egy ilyen intézkedés hatékonyságának teljes elismeréséhez az átfogó arányosságát is értékelni kellene a transzzsírsavak által okozott probléma nagyságával (és fejlődésével) kapcsolatos bizonyítékok alapján, valamint annak szükségességét, hogy figyelembe vegyék egy ilyen intézkedésnek az egyes élelmiszerfajták fogyasztóira, gyártóira és forgalmazóira rótt lehetséges költségeit. Noha a részben hidrogénezett olajok esetében sok alternatíva áll rendelkezésre, alaposan meg kellene vizsgálni a lehetséges nem szándékosan előidézett hatásokat a különböző élelmiszerfajtákban található transzzsírsavak technológiai funkciója szempontjából. Végezetül, az egyes termékekre vonatkozó határértékek nyomon követése és érvényesítése tekintetében rendelkezésre álló módszereket is figyelembe kell venni, különösen egy adott termékben található ipari kontra kérődzőkből származó transzzsírsavak elemzésének vonatkozásában.

6.4 Az élelmiszerekben és az étrendben található ipari eredetű transzzsírsavak uniós szintű csökkentésére irányuló önkéntes megállapodások

Számos példa akad az élelmiszeripari vállalkozók általi hatékony önkéntes módosításra, amelyet a köz- és magánszféra közötti partnerség kísért vagy nem kísért. Gyakran hivatkoznak Hollandiára, amely sikeresen alkalmazta az élelmiszeripari vállalkozók általi önkéntes vagy önszabályozott transzzsírsavcsökkentést.¹³ Úgy tűnik, hogy ennek a megközelítésnek a sikere az adott országtól, valamint az élelmiszeripari vállalkozók köz iránti elkötelezettségének és vállalati társadalmi felelősségvállalásának mértékétől függ.^{2,20} Ugyanakkor előfordulhat, hogy az élelmiszeripari vállalkozók korlátozottan ösztönöztek a transzzsírsavak csökkentésére vonatkozó nemzeti politikáknak való megfelelésre, ha az uniós piac más részein olyan élelmiszeripari vállalkozókkal kell versenyezniük, akik valamivel olcsóbb, de magasabb transzzsírsvartartalmú termékeket kínálnak.

Általánosabb szemszögből nézve, a következmények hasonlóak lennének a kötelező határérték következményeihez, de a nagyságuk (a haszon és a kiadás valamennyi fajtáját tekintve) egyértelműen az ipari részvétel mértékétől és az élelmiszeripari termékek piaci lefedettségétől függnének.

6.5 Az uniós iránymutatás fejlődése az élelmiszerek transzzsírsvartartalmára vonatkozó nemzeti határértékek tekintetében

A következmények várhatóan hasonlóak ahhoz, mintha nem kerülne sor további uniós szintű intézkedésekre, azzal a kivétellel, hogy valószínűleg csökkenne annak kockázata, hogy egyre nagyobb mértékben széttöredezik a belső piac.

7. KÖVETKEZTETÉSEK

A szívbetegség a vezető halálok az Európai Unióban, és a magas transzsavbevitel jelentősen növeli a szívbetegségek kockázatát – a kalóriák arányában bármely más tápanyagnál jobban. Az Európai Unióban az átlagos bevitel nem haladja meg az országosan és nemzetközileg ajánlott szinteket, de ez nem igaz a lakosság minden csoportjára. Magas ipartranszsav-tartalmú élelmiszeripari termékek vannak forgalomban, és a bevitel csökkentése közegészségügyi szempontból előnyös volna. Emellett négy tagállam már nemzeti határértékeket vezetett be, és számos más tagállam jelezte egy uniós szintű határozat iránti igényét, miközben kiemelték, hogy uniós szintű határozat hiányában készek transzsavakkal kapcsolatos nemzeti intézkedéseket hozni, hogy csökkentsék a lakosság expozícióját. Ennek eredményeképpen a piac további széttágulása várható. Amennyiben nem kerül sor uniós szintű fellépésre, az amerikai piacra való belépés iránt érdeklődő uniós termelők is nehézségekkel nézhetnek szembe.

Ez a jelentés előzetesen elemezte az uniós szinten bevezethető intézkedések potenciális hatékonyságát, amelyek mindegyike eltérő potenciális egészségügyi haszonnal járna, ugyanakkor különböző potenciális terheket róna a gyártókra. A jelölést illetően úgy tűnik, hogy az eredményesség az alábbi három kulcsfontosságú tényezőtől függene: azon termékek hozzájárulása az átlagos transzsavbevitelhez, amelyek esetében jelölésre lenne szükség, a fogyasztók arra vonatkozó képessége, hogy megfelelően használják a jelölésen szereplő információkat, és az arra való hajlandóságuk, hogy többet fizessenek az egészségesebb élelmiszerekért. Ezen tényezők előzetes elemzése jelentős korlátokra mutat rá. Az értékelés emellett azt sugallja, hogy az ipartranszsav-tartalomra vonatkozó határérték meghatározása lenne a leghatékonyabb intézkedés a közegészségügy, a fogyasztóvédelem és a belső piaccal való összeegyeztethetőség tekintetében. A gyakorlati megvalósítás módja további vizsgálatot igényelne. Az ilyen határértékeket emellett minden valószínűség szerint úgy kellene megállapítani, hogy minimálisra csökkentsék az egyes gyártókat és termékeket érintő, nem szándékos következmények és hatások kockázatát.

A fentiek egyértelműen jelzik, hogy folytatni kell és fel kell gyorsítani az ezen a területen végzett munkát további információk összegyűjtésével és a kezelendő probléma nagyságrendjének és a különböző lehetséges megoldásoknak, különösen az ipari eredetű transzsavakra vonatkozó határértékek lehetőségének szélesebb körű elemzésével. Ennek megfelelően a szabályozás javítására vonatkozó elveivel összhangban a Bizottság mihamarabb nyilvános konzultációt kíván indítani és teljes körű hatásvizsgálatot kíván végezni. Ez lehetővé fogja tenni, hogy a Bizottság megalapozott szakpolitikai határozatot hozzon a közeljövőben.